

slag. Det erkender vi jo også; det er ikke de store beløb, men det tæller jo med. Det havde været glædeligt, hvis man havde vist samme imødekommenhed fra Venstres side, når det drejer sig om vores udstykningsafgift, men sådan hænger tingene jo ikke sammen.

Så jeg vil gerne sige, at det her er da i hvert fald en økonomisk lettelse for den enkelte erhvervsdrivende inden for de områder, som vi i Boligministeriet har med at gøre.

Man kan selvfølgelig som hr. Villy Søvndal gøre opmærksom på, at der også kan være autorisation andre steder. Og til det vil jeg da bare sige, at det er nogle af de ting, som vi stadig væk arbejder med. Der kommer jo på et eller andet tidspunkt en lovgivning om privat udlejning. Nu er vi så småt ved at være færdige med den almene lejelov, i morgen fremsætter regeringen sin erhvervslejelov, og så kommer forhåbentlig også det sidste lovforslag her i det nye år.

Til hr. Kim Behnke: Jamen det er da rigtigt, der er da altid en administration med det. Men jeg vil gerne sige, at det, der er afgørende her, er den sikkerhed, man har for, at den, der har autorisationen, også har ansvaret for de ting, der skal laves; derfor kan man adskille gebyrer fra autorisationsordningen.

Endelig skal jeg ikke lægge skjul på, hvis det ikke er gået op for Tingets medlemmer, at julen nærmer sig, og hvorfor skulle regeringen så ikke også være lidt imødekommende over for oppositionen?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 122: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand og lov om aktiv socialpolitik. (Rådighedsvurdering).

Af socialministeren (Karen Jespersen).

(Fremsat 5/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Det lovforslag, vi her behandler, går i al sin enkelhed ud på at give kommunerne en forpligtelse til at sørge for, at kontanthjælpsmodtagere, der alene har ledighed som et problem, bliver tilmeldt arbejdsformidlingen med henblik på formidling af arbejde. Herved sikres det, at arbejdsformidlingen får alle de relevante oplysninger om den ledige kontanthjælpsmodtagers forudsætninger og baggrund.

Det er der klart en fordel ved. For det første får vi synliggjort den samlede arbejdsstyrke, og for det andet er der ingen tvivl om, at det er godt, at både kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere har mulighed for at være i AF-systemet. Det er den ene del af lovforslaget.

Den anden del er, at kommunen også får en pligt til at foretage en vurdering af, om en kontanthjælpsmodtager, der anvises arbejde, uden at det fører til ansættelse, opfylder betingelserne for at modtage hjælp ved at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Der vil også ske en stramning, så kommunen har mulighed for at iværksætte nogle sanktioner, hvis kontanthjælpsmodtageren ikke ønsker at modtage tilbud.

Det, som jeg synes er det bedste i dette lovforslag, er, at der nu også bliver lavet en rådighedsstatistik, så vi fremover har en mulighed for at se, hvordan det egentlig talt ser ud både for kontanthjælpsmodtagere og for dagpengeberettigede modtagere. Det har vi ikke før haft et overblik over.

Men det korte af det lange med lovforslaget er, at Socialdemokratiet ønsker, at alle, som har mulighed for at have et arbejde, skal have det, og derfor strammer vi nu op, sådan at vi kan vurdere, om de tilbud, vi giver, er de rigtige.

Socialdemokratiet kan støtte lovforslaget.

Flemming Oppfeldt (V):

Lovforslaget er en direkte følge af den forståelse om finansloven, der er indgået mellem regeringen, Venstre og De Konservative. Selve lovforslaget følger loyalt det mellem VK og regeringen aftalte, hvorefter »problemfri ledige« bliver tilknyttet arbejdsformidlingen. Samtidig sker der en rådighedsvurdering af de ledige, som afviser arbejde.

Det eneste problem ved lovforslaget er de økonomiske konsekvenser som følge af aktive-ringstillægget. Regeringen mener, at aktivering altid er noget meget, meget, meget dyrt, men ser ikke på den dynamiske effekt i form af en ændret motivering hos de ledige. De ledige tilskyndes jo på denne måde til at finde et måske bedre betalt job end den offentlige aktivering.

Venstre forudsætter, at regelsættet som følge af dette lovforslag får en sådan karakter, at de kommuner, som i dag hurtigt og smidigt straks aktiverer deres borgere, ikke bliver hæmmet i disse bestræbelser. Sigtet med lovforslaget er jo at sætte ind over for de få kommuner, som er for passive.

Sluttelig vil jeg sige, at denne løsning er en løsning, vi kan bruge her og nu. Vi synes, det er en god løsning, men det er jo ikke den langsigtede løsning, hvor vi skal have et forenklet og mere decentralt formidlingssystem, som baserer sig på et system, hvor man både kender de ledige og virksomhederne.

Karen Højte Jensen (KF):

Som allerede nævnt er dette lovforslag en udmøntning af de drøftelser og den forståelse, der har været mellem regeringen, Det Konservative Folkeparti og Venstre. Det, der er meget væsentligt, er, at kontanthjælpsmodtagere, som alene har ledighed som problem, hurtigst muligt kommer ud på en arbejdsplads, og det vil dette lovforslag kunne være med til at få dem til.

Det, lovsaget drejer sig om, er jo, at kontanthjælpsmodtagere skal tilmeldes arbejdsformidlingen. Der sker en stramning af rådighedsvurderingen og en stramning af sanktionerne, og så mener jeg også, det er fantastisk nyttigt, at man får en rådighedsstatistik. I dag mangler der overblik over, hvor mange kontanthjælpsmodtagere der ikke står til rådighed, og det er selvfølgelig fuldstændig uholdbart, for hvis man ikke har de rigtige redskaber, har man heller ingen mulighed for at agere.

Vi støtter lovforslaget.

Villy Søvndal (SF):

Lovforslaget er en del af aftalen mellem regeringen, Venstre og De Konservative, og det får selvfølgelig ikke os til pr. automatik at gå imod det. Det gør vi først, når vi kigger nærmere på indholdet.

Den ene bestemmelse går på, at man skal registreres to steder, både i arbejdsformidlings-systemet og i det kommunale system. Jeg håber, at de, der normalt holder store taler om dobbeltadministration i den offentlige sektor, undlader at holde den tale her, for når man beder folk om at optræde i to statistikker, bliver konsekvensen klart mere administration. Men jeg forventer, at den type taler fra højrefløjen bliver vi helt fri for i denne sammenhæng. Det er det ene.

Det andet, man kan være lidt optaget af, er, hvilke stramninger der egentlig er i det her. Jeg har prøvet at nærlæse det. Hvis man læser den forståelse, der er indgået mellem Venstre, De Konservative og regeringen, er det understreget, at det bare er en repetition af gældende regler. Der står, at efter den ny bistandslov, der træder i kraft den 1. juli 1998, er der følgende sanktionsmuligheder, og de er så opregnede. Til sidst er der så peget på, at kommunerne således har flere muligheder for sanktioner ved tvivl om vedkommendes vilje til at udnytte sine arbejdsmuligheder. Så langt aftalen.

Hvis man så læser ikke lovparagrafferne, men bemærkningerne til lovforslaget, står der i første spalte, femte afsnit: »Den foreslåede stramning af rådighedsvurderingen skal ses i sammenhæng . . .«. Jeg har derfor behov for at få opklaret både af den socialdemokratiske ordfører og af Venstre og De Konservative, om det er en opstramning, eller det ikke er det. Er det bare en repetition af de regler, der blev aftalt i forbindelse med den nye aktiveringslov, eller er der tale om reelle stramninger?

Jeg skal sige på SF's vegne, at vi har det principielle synspunkt, at vi er optaget af, at det, der i sin tid også under Socialdemokraterne hed ret og pligt, er to ting, der skal følges ad. Her må man sige, at pligterne har man ikke glemt, men rettighederne er fuldstændig fraværende. Den unge aktiverede har ingen ret til med opsætten-de virkning at anke et tilbud, der ikke er et rimeligt tilbud. Det var en af de ting, vi forhandlede om, da vi forhandlede aktiveringsloven, så jeg skal ikke gøre meget ud af det her.

Den unge aktiverede har heller ingen mulighed for at få de normale arbejdsmarkedsrettig-

heder, der flyder af et job: retten til at organisere sig, retten til at modtage dagpenge i tilfælde af ledighed. Den unge aktiverede har ingen ret til at forhandle løn og arbejdsforhold, som alle andre mennesker i det her samfund har. Det vil sige, at vi er godt på vej til at lave en sektor for de måske egnede, der er hegnet ind og tømt for enhver rettighed, alle andre her i samfundet har.

Er det helt rimeligt? Er det helt rimeligt at gå videre ad den vej, der hedder, at vi her laver en gruppe af de dårligst stillede unge, der absolut ingen rettigheder har?

Det synes vi ikke i SF, og på trods af at vi er tilhængere af, at unge skal lave noget, mener vi, det skal være på ordentlige vilkår, og derfor stemmer vi imod dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg tror, hr. Villy Søvndal roder lidt rundt i begreberne. Der sker såmænd ikke, som han også selv har konstateret, en stramning af selve sanktionsmulighederne, men det, jeg opfatter som en stramning, er, at hvis en ledig ikke tager et passende arbejde, skal man kunne rådighedsvurdere den pågældende. Som det er i dag, har en ledig mulighed for at gå et vist stykke tid, inden der bliver iværksat aktivering.

Jeg har læst lovforslaget sådan, at kommunen nu bliver forpligtet til at foretage en rådighedsvurdering af den pågældende.

Dorit Myltoft (RV):

I Det Radikale Venstre hilser vi med tilfredshed, at alle bestræbelser efterhånden heldigvis går på at forhindre, at mennesker sættes ud på et sidespor, som det er, når man henvises til passiv forsørgelse, hvis ledighed er eneste problem. Naturligt nok får vi i disse år spørgsmål om, hvor alle skånejobbene, fleksjobbene, jobbene på særlige vilkår er, og videre siges det, at det da var meget bedre, hvis man kunne tilbyde såkaldt rigtige job.

Det lovforslag, som her er til behandling, skulle netop sikre bedre muligheder for, at kontanthjælpsmodtagere med kun ledighed som problem i højere grad kan anvises et ordinært job, fordi AF-systemet via kommunerne får kendskab til disse mennesker og deres faglige kvalifikationer. Det skulle gerne forbedre deres jobmuligheder og dermed deres muligheder for selvforsørgelse og aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet.

Derfor kan Det Radikale Venstre støtte forslaget.

Tom Behnke (FP):

Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt, at i virkeligheden er der ikke her tale om de store opstramninger. Der er ikke tale om de store tiltag. Der er måske tale om lidt præciseringer, og så er det vist også gjort med det.

Dér, hvor man så til gengæld har iværksat et nyt tiltag, er, at man siger til kommunalbestyrelserne, at de skal sørge for at indberette til arbejdsformidlingen, når der er en person, som står til rådighed for arbejdsmarkedet, så at de, der søger arbejdskraft til deres virksomheder, og som jo typisk henvender sig til arbejdsformidlingen, bliver gjort opmærksom på, at der altså også er ledige ressourcer at gøre godt med.

Hr. Villy Søvndal sagde, at der er tale om en dobbeltadministration. Det er der ingen tvivl om, men i Fremskridtspartiet har vi set med milde øjne på, at der i det her tilfælde er tale om dobbeltadministration, for formålet er ganske klart, at de, der søger arbejdskraft, med det samme, når de henvender sig på arbejdsformidlingen, kan få det fulde billede af, hvor mange og hvem der er til rådighed og dermed få den bedst kvalificerede til den stilling, de har ledig.

Men når jeg så kigger på den anden del af lovforslaget, som handler om de sanktionsmuligheder, der er, hvis ledige ikke ønsker at tage imod et aktiveringstilbud el. lign., så er vi i Fremskridtspartiet lidt skuffede over, at man har lavet den formulering, at kommunerne *kan* trække i f.eks. kontanthjælpen. Efter vores opfattelse burde det være sådan, at hvis ikke man ønsker at tage imod et tilbud af en eller anden art, *skal* der trækkes i kontanthjælpen, medmindre man selvfølgelig er lovlig undskyldt på grund af sygdom el. lign. Det er der ingen tvivl om. Men at kommunen skal trække i kontanthjælpen burde være en skalbestemmelse.

Det andet element er, at der i dag, og det fortsætter så også med det lovforslag her, er et loft på 20 pct. Man kan altså ikke trække mere end 20 pct. i kontanthjælpen, også selv om den pågældende person slet ikke møder op i en hel måned. Vi synes i Fremskridtspartiet, at det er forkert, at man lægger et loft ind på de 20 pct., og vi ønsker derfor, at det loft bliver fjernet, således at kontanthjælpsmodtagerne kun får

penge for den tid, de reelt er med i et aktive-ringsforløb el. lign. Det ønsker vi at stille ændringsforslag om, og det vil vi så gøre under udvalgsbehandlingen.

Og til sidst stemmer vi for lovforslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Da vores ordfører, hr. Bruno Jerup, ikke kan være til stede, vil jeg fremlægge følgende:

Man kan jo vælge at tage de positive briller på, og så kan man se det her lovforslag som et forsøg på at harmonisere reglerne for de ledige på arbejdsløshedsdagpenge og de ledige på kontanthjælp, og så overfører man dele af arbejdsløshedsdagpengelovens regler om rådighed. I Enhedslisten er vi kede af, hvis man begynder på det, at man så ikke også harmoniserer ydelserne, så kontanthjælpsmodtagerne får et mere anstændigt leveniveau.

Praksis er i dag sådan i langt de fleste kom-muner, at kontanthjælpsmodtagerne er tilmeldt AF og altså registreret i AF. Til gengæld viser erfaringerne, at AF ikke føler sig spor forpligtet til at yde nogen service for den gruppe. I Enhedslisten har vi ingen problemer med, at arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere skal være tilmeldt arbejdsformidlingen.

Men den anden del af lovforslaget, som ind-fører en rådighedsvurdering, der adskiller sig fra den nuværende opfølgingsregel i § 40, kan vi ikke med. I dag er det kontanthjælpsmodta-gerens pligt at stå til rådighed, men samtidig er det også forvaltningens pligt løbende at vurde-re, om den hjælp, den yder, er tilstrækkelig, eller om der skal iværksættes revalidering, øko-nomisk rådgivning eller andet.

Forslaget indfører a-kassernes pligt til rådig-hedsvurdering på arbejdsformidlingens initia-tiv. Modsat fordrer dette, at arbejdsformidlin-gen begynder at indkalde kontanthjælpsmodta-gerne til samtale og interesserer sig for deres kvalifikationer og handlingsplaner, for ellers vil grundregistreringen jo være så ringe, at den overhovedet ikke er egnet som anvisningsred-skab.

Allerede i dag er det muligt at stoppe hjæl-pen, hvis betingelserne i § 40 ikke er opfyldt. Den bestemmelse anvendes, hvis kontant-hjælpsmodtageren siger nej til arbejde eller aktivering. I dag genoptages hjælpen så pr. automatik, hvis vedkommende fortryder og ønsker en tidligere afvist aktivering sat i værk. Praksis er, at der, for at hjælpen kan fratages, skal være et åbent aktiveringstilbud.

I ministerens bemærkninger til lovforslaget kan vi se, at der strammes op, sådan at princip-pet om det åbne tilbud forsvinder. En genop-tagen hjælp bliver så tilbagebetalingspligtig. Heller ikke her er der harmonisering mellem a-kassereglerne og bistandslovens regler. I a-kasserne får man 5 ugers karantæne, når man siger nej tak til et anvist arbejde, og gentager man spøgen, bliver karantænen skærpet, hvil-ket betyder, at man mister dagpengereetten, ind-til man selv har skaffet sig en ordinær beskæf-tigelse. I bistandssystemet findes der med dette lovforslag så kun den skærpede karantæne, for-di hjælpen i princippet er tilbagebetalingspligtig i resten af hjælpsperioden, og det vil sige, indtil man finder en anden form for forsørgelse.

Vi har altid betragtet tvangsaktivering uden almindelige faglige og lønmæssige rettigheder som et onde. I modsætning hertil har socialmi-nisteren ofte gjort meget ud af at forklare, hvad det er for et strålende tilbud til de arbejdsløse. Målsætningen har hele tiden været præsenteret sådan, og vi har forstået det sådan, at det dre-jede sig om at skaffe plads til alle i det ordinære system.

Men hvis man i fuld alvor vil gøre det svæ-rest muligt for folk at klatre sig ind på arbejds-markedet, skal man bare gøre deres kontant-hjælp tilbagebetalingspligtig. Der findes allere-de masser af eksempler fra praksis på personer, der har oparbejdet en så anseelig kommunal gæld på grund af tilbagebetalingspligtig bistandshjælp, at den har blokeret for en tilba-gevenden til arbejdsmarkedet, enten fordi løn-trækket fra den kommunale opkrævningsafde-ling er så stort, at man ikke kan leve af resten, eller fordi arbejdsgiveren med lynets hast ud-skriver en fyreseddel, lige så snart anmodnin-gen om løntilbageholdelse kommer fra opkræv-ningsafdelingen. Så det at gøre bistandshjælpen tilbagebetalingspligtig er i hvert fald ikke den nemme adgangsbillet til det almindelige ar-bejdsmarked.

Som det fremgår af de faldne bemærkninger, stemmer vi imod lovforslaget.

Poul Nødgaard (DF):

Rundt omkring i de danske kommuner har man vidt forskellige måder at administrere tingene på, og heldigvis for det. Og jeg er sikker på, at hvis det her lovforslag bliver vedtaget – og det gør det helt givet, og det vil Dansk Folkeparti også støtte – så tror jeg ikke, det vil få den store effekt i den kommune, jeg kender noget til, for

dér gør man allerede nu en meget stor indsats for, at folk, der får kontanthjælp, kommer i arbejde, og det gælder både de unge og dem, der måske er lidt oppe i alderen.

Men under udvalgsarbejdet kan vi støtte det her, fordi det også tager sigte på, at de kommuner, der eventuelt ikke foretager noget som helst med hensyn til kontanthjælpsmodtagerne, nu får pligt til at sørge for at få de pågældende kontanthjælpsmodtagere ind i arbejdsformidlingssystemet og dermed forhåbentlig på vej til et job, en uddannelse eller lignende.

Så Dansk Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Men jeg vil da lige komme med den lille randbemærkning, at hvis man nu forestillede sig, at Dansk Folkeparti havde fremsat det her forslag, før regeringen gjorde det, var vi nok blevet beskyldt for at være stakkelhadere og meget andet, og så er det utrolig modigt gjort af en socialdemokratisk regering at fremsætte et forslag, der går så tæt på folk, som det her gør, men det tør den tilsyneladende, og hurra for det!

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg er meget glad for den modtagelse, lovforslaget har fået, og jeg synes, der har været bred forståelse for, hvorfor vi kommer med dette tilsyneladende lille forslag, som trods alt har en vis signalværdi. Og den vigtige signalværdi, der ligger i forslaget, er, at mange mennesker på kontanthjælp er ganske almindelige arbejdsløse, der kun har ledigheden som problem, og at de derfor også skal have adgang til de job, der kun måtte blive formidlet over arbejdsformidlingen, sådan at de hurtigst muligt kan komme ud i et almindeligt job.

Man kan sige, at det her forslag også er udtryk for, at vi er på vej tilbage til forholdene i gamle dage, hvor det var arbejdsformidlingen, der havde hele ansvaret for at formidle arbejde. Men da der i en periode var den vurdering, at kontanthjælpsmodtagere blev ladet i stikken af det almindelige arbejdsformidlingssystem, fordi man dér ikke betragtede dem som almindelige arbejdsløse, begyndte man så i det sociale system at bygge en alternativ arbejdsformidling op. Og det er jo her, vi i dag hovedsagelig har reglerne om det rummelige arbejdsmarked, dvs. for hele den indsats, der skal forebygges, at folk bliver hængende på passiv forsørgelse, og det har så medvirket til en fornyet interesse i det almindelige arbejdsformidlingssystem for også at gøre en indsats for disse mennesker i kon-

tanthjælpssystemet, altså for dem, der kun har ledigheden som problem.

Man kan så spørge som hr. Villy Søvnald: Er det ikke dobbeltadministration, at der er to systemer? Jo, det kan man godt sige, men sådan som verden ser ud i dag, kan man egentlig ikke undvære nogen af de to systemer, men der er en interesse i at få dem paralleliseret og få dem til at arbejde sammen i højere grad.

Så vil jeg bare sige til fru Jette Gottlieb, at hendes bekymringer med hensyn til tilbagebetalingspligten altså ikke har noget med det her forslag at gøre. Det er nogle regler, der har ligget i bistandsloven i flere år.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om ferie, lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om arbejdsmarkedsuddannelser, lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension med flere love. (Ændringer i forbindelse med midlertidig pensionsopsparing).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 5/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Den socialdemokratiske folketingsgruppe kan give sin tilslutning til dette lovforslag – naturligvis, vil jeg gerne tilføje, for vi er optaget af at lovgive så enkelt som muligt for derved at give dem, der skal arbejde med denne lov, arbejds-